

اولویت‌های راهبردی کوتاه‌مدت شرکت ملی نفت ایران

در ایران اهمیت صنعت نفت بر هیچ کس پوشیده نیست. این صنعت و منابع مالی حاصل از تولید و صادرات نفت خام، دست کم در ۵۰ سال اخیر علاوه بر اینکه نقشی تعیین کننده در ساختار اقتصاد ملی ایران داشته، در حوزه‌های مختلف اجتماعی و سیاسی کشور نیز دارای نقشی انکارناپذیر بر عهده داشته است.

در برهه‌هایی از تاریخ، هرگاه که این صنعت با مدیریت و برنامه‌ریزی درست عمل کرده، نه تنها منابع کافی برای اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری دولت فراهم کرده، بلکه با اجرای طرح‌های توسعه‌ای نیز به ایجاد اشتغال وسیع پرداخته و هزاران واحد صنعتی و شرکت مشاوره و پیمانکاری را در اندازه‌های مختلف فعال کرده و از این رهگذر، محرک و انگیزاننده سرمایه‌گذاری صنعتی و خدماتی و تولید ارزش افزوده در سایر بخش‌ها نیز بوده است.

پیچیدگی و چندانضباطی بودن صنعت نفت در ایران و کشورهای بزرگ نفت‌خیز مشابه، موجب شده وزارت نفت نه تنها تأمین کننده انرژی اولیه مورد نیاز کشور باشد، بلکه در عمل، نقشی به مراتب فراتر از یک بخش اثرگذار داشته باشد. در شرایط حساس کنونی، وزارت نفت به‌ویژه، در خدمت تحکیم امنیت ملی، توسعه همه‌جانبه کشور، پیشبرد اهداف سیاست خارجی، ایجاد تعادل‌های منطقه‌ای و حتی محرومیت‌زدایی نیز قرار دارد.

در شرایط فعلی و با توجه به آثار و تبعات تحریم‌های تحمیلی و محدودیت‌های ایجاد شده برای کل کشور و از جمله صنعت نفت، ضرورت ایفای نقش چندانضباطی توسط وزارت نفت در همراهی با مدیریت عالی کشور جهت عبور موفق از تنگنای‌های موجود، بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود.

هم‌چنین ضروری است بحث روزآمدی در صنعت نفت، نه به‌عنوان یک انتخاب بلکه به‌عنوان

یک الزام مورد توجه قرار گیرد. صنعت نفت ایران بدون تعامل با دنیا و نیز رقابت با شرکت‌های نفتی مشابه در سطح جهان قادر به حفظ جایگاه خود نخواهد بود. تلاش برای روزآمدی، تلاش برای ماندگاری است و آشکارا می‌توان دریافت که انزوایی و عدم تعامل با جهان و فن‌آوری روز، به افزایش روزافزون فاصله بین صنعت نفت کشور و صنعت نفت جهان انجامیده و جز اتلاف منابع ملی، کاهش بهره‌وری و افت روزافزون توان مؤثر و مولد نیز حاصلی به‌دنبال نخواهد داشت. روزآمدسازی صنعت نفت، همه ابعاد وجودی آنرا دربر می‌گیرد که باید چون روحی واحد در همه اجزای کالبد این صنعت جاری شود. در این راستا، اصلاح نظام‌ها و روش‌های در دست اجرا، اصلاح ساختار عملیاتی و سازماندهی کار، نظام اجرایی مناسب برای اجرای طرح‌های صنعت نفت، استفاده از فن‌آوری پیشرفته و فراهم‌ساختن زمینه جذب این فن‌آوری و ارتقاء فن‌آوری‌های ملی، توجه به سرمایه‌گذاری به‌موقع و کافی برای ظرفیت‌سازی و تولید، ارتقاء مدیریت و منابع انسانی و ... مواردی هستند که باید مورد توجه عمیق و جدی قرار گیرند.

بر اساس برنامه ارائه شده وزیر محترم نفت در دولت تدبیر و امید به مجلس شورای اسلامی، مهم‌ترین اقداماتی که در شرایط ویژه کنونی کشور و با فرض ادامه و تشدید وضعیت فعلی در صنعت نفت باید در کوتاه مدت در بخش بالادستی نفت و گاز مورد توجه قرار گیرد به شرح زیر است:

■ ایجاد ثبات در مدیریت صنعت نفت به‌همراه جلب اعتماد و همراهی مدیران و کارکنان صنعت به‌منظور افزایش بهره‌وری و تلاش خستگی‌ناپذیر برای عبور موفق از شرایط کنونی. ■ احیای ظرفیت تولید نفت خام کشور برابر با تولید سال ۱۳۸۴ به‌عنوان نخستین اقدام برنامه‌های تولید نفت.

■ تلاش برای بازاریابی و افزایش صادرات نفت خام و سایر فراورده‌ها از مجاری مطمئن با کشورهای مصرف‌کننده و نیز با استفاده از تمامی ظرفیت‌های ملی مورد نیاز.

■ اولویت‌بندی افزایش برداشت گاز از میدان پارس جنوبی از طریق حل مشکلات و تسریع در راه‌اندازی و عملیاتی کردن واقعی فازهایی که پیشرفت فیزیکی بیشتری دارند (فازهای ۱۲، ۱۵ و ۱۶، ۱۷ و ۱۸) و نیز میدان گازی کیش.

■ بهره‌گیری حداکثری از دیپلماسی نفت برای کاهش مشکلات صنعت نفت و کمک به کشور در عبور موفق از شرایط فعلی با هماهنگی سایر دستگاه‌های ذیربط (در خصوص کشورهای عضو اوپک و نیز کشورهای مهم مصرف‌کننده نفت).

■ رفع مشکلات تدارکاتی واحدهای عملیاتی نفت در زمینه‌های تعمیر و نگهداری چاه‌ها و تأسیسات مرتبط و نیز توسعه و راه‌اندازی طرح‌های اولویت‌دار.

■ آغاز مطالعه برای اصلاح ساختار قراردادهای نفتی در کشور با جلب همکاری تمامی صاحب‌نظران و دعوت از شرکت‌های معتبر نفتی داخلی و خارجی در جهت حداکثرسازی منافع ملی.

بنابراین همان‌گونه که از متن تفصیلی برنامه وزیر محترم نفت و هم‌چنین موارد بالا مشخص است اولویت اصلی وزارت نفت در کوتاه‌مدت و در بخش بالادستی در دو محور اساسی خلاصه می‌شود؛ نخست رفع مشکلات صادرات نفت خام و دوم ظرفیت‌سازی و افزایش تولید از میدان مشترک به‌ویژه میدان پارس جنوبی.

امید است با عنایات پروردگار متعال و هم‌چنین درایت و پشتکار وزیر محترم نفت و کارکنان این صنعت، کشورمان بتواند با موفقیت از این برهه حساس تاریخی عبور نماید. ■

سردبیر